

HET LEVENSELIXER

Blijspel voor dames in drie bedrijven

door

JO VAN LEUR

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **HET LEVENSELIXER** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JO VAN LEUR** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© **Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv**

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **9** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Gebruik rekwisieten veilig, lees meer bij tab voorwaarden op onze site.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon (03)3.66.44.00,

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

MEVR. DR. GOEDHART

JO DE BRUIN - haar nicht.

ELS VERMAAT - buurmeisje.

MEVR. HOOGSTRA

MIENTJE HOOGSTRA - haar dochter.

BETSE }

MARIE } dienstboden bij Dr. Goedhart.

Juffrouw A }

Juffrouw B }

Juffrouw C } patiënten

Juffrouw D }

Twee rollen kunnen zonder bezwaar gedoubleerd worden.

Het stuk speelt in de tegenwoordige tijd in 'n flinke provincieplaats. Het décor is voor alle bedrijven hetzelfde.

DECOR:

De smaakvol ingerichte studeerkamer van Mevr. Dr. Goedhart. Deur achtergrond en deur linksvoor naar spreekkamer. Bureau-ministre met fauteuil rechtsvoor. Linksvoor 'n tafel, waaromheen enkele stoelen. Rechts-midden boekenkast, enz. enz. Verder nog deuren rechts en links achter.

EERSTE BEDRIJF

Bets, even later Marie.

(Bets, 'n goede vijftiger, stofdoek onder haar armen, zit ijverig over de schrijftafel gebogen en snuffelt tussen de papieren. Na 'n moment komt Marie op, type van 'n bazige keukenmeid, zij ziet Bets bezig, plant nijdig de handen in haar zij, boos)

MARIE: Bets!!!

BETS: *(schrikkend)* Oei...! *(slaat snel 'n geschrijf dicht, ziet om)* Oh... Verrip, ben jij 't maar? Je jaagt 'n mens de stuipen op z'n lijf. Ik dacht, dat het de dokter was.

MARIE: Dus je had toch wel reden om te schrikken, hé? Wat doe je ook altijd te rommelen tussen de papieren van de dokter. Blijf er af en bemoei je met je stofdoek, vervelende steekneus; die je bent.

BETS: Zeg es effetjes... stinkneus!!!

MARIE: Nee, niet stinkneus! Steekneus, stee...eekneus! Je moet je oren 'ns laten doorspuiten.

BETS: Ik zal er 'ns over denken. Je bent zeker met je verkeerde been uit bed gestapt.

MARIE: Mag ik je soms geen rippelement geven, as je weer de hele morgen zit te luilakken. Wie heb de slaapkamers al gedaan en de gang...

BETS: *(invallend)* ...en de overloop en de afwas... dat liedje ken ik nou al. Je schijnt steeds te vergeten, dat ik in hoofdzaak hier ben voor de bel en om mevrouw te bedienen.

MARIE: En mij te helpen, as ik dat nodig oordeel, en hier de kamer schoonhouden. En wat heb je uitgevoerd? *(haalt vinger over 't bureau)* Asjemenu! De stof leit er nog 'n duimdik op. Zal ik je es wat zeggen Bets... Je bent m'n zuster, maar ik schaam me voor je, daar!

BETS: Tja!

MARIE: *(nijdig)* Tja... dat is geen antwoord. Maar je blijft voortaan met je neus uit de papieren vandaan, want op de eerste plaats

voer je geen steek uit en op de tweede plaats ben je toch veel te stom om van al die geleerdheid 'n woord te snappen.

BETS: (*vinnig*) De kift, omdat jij er te stom voor bent!

MARIE: Zo, ben ik er te stom voor! Daarom moest je zeker gisteren aan mij vragen, wat injectie betekent. En wie wist daar 't antwoord op, jij of ik. Nou, hé?

BETS: Je zal weten...

MARIE: Hoeveel Latijnse woorden jij kent?... Dat weet ik precies. Niet één! Maar ik sta hier door jouw schuld mijn tijd maar te verklessen. De traploper mot geklopt worden. Je mot vasthouden! Ala, vlug een beetje!

BETS: Ik heb wel wat anders te doen. Zie maar dat je 't alleen doet.

MARIE: Bets, ik waarschuw je, terg me niet. Klop je die looper of klop je...

BETS: (*invallend*) ...hem niet. Niet!

MARIE: (*uitdagend*) Niet?

BETS: Niet!

MARIE: Dát zullen we dan eens zien! (*stevent verbolgen de deur uit, komt echter na 'n moment weer terug*) Dit wil ik je wel zeggen, dat ik het vertik hier langer met jou te werken en dat zal ik de dokter ook zeggen, begrijp je!

BETS: Mens, maak je toch niet zo druk. Als je wist waarom ik die traploper niet wilde kloppen, zou je wel anders praten.

MARIE: Daar ben ik toch wel erg nieuwsgierig naar.

BETS: Nou, om de doodeenvoudige reden, omdat ik het te druk heb, met de papieren van de dokter door te werken.

MARIE: (*verbluft*) Wel heb je ooit van je leven!

BETS: En als ik je nou vertel, dat ik 'n reuze... 'n reuze nieuwtje gelezen heb.

MARIE: 'n Nieuwtje?

BETS: Ja, in de papieren van de dokter. 't Is haast niet te geloven.

MARIE: Nou, zeg het dan vlug. Maak me niet zo nieuwsgierig!

BETS: (*twijfelend*) Ja maar... ik weet niet of ik het wel zeggen mag.

MARIE: Wat? Je zal voor je oudste zuster toch zeker geen geheimen hebben. En wat jij weet, mag ik toch zéker weten.

BETS: 't Is iets heel bijzonders, héééél bijzonders, Marie!

MARIE: Maar meid, zeg dan toch wat het is.

BETS: Je bent het toch met me eens, dat een luilak dat nieuwtje niet gelezen had.

MARIE: Natuurlijk niet! Dat schoot uit m'n mond. Je bent geen luilak.

BETS: En die traploper wil je natuurlijk wel alleen kloppen.

MARIE: Helemaal alleen. Maar vertel dan toch!

BETS: *(gewichtig)* Nou dan...! De dokter gaat... *(achter hoort men stemmen)* Stil, daar komt iemand! *(gaat snel stof afnemen)*

MARIE: Ajasses!!

Els.

ELS: *('n vrolijk meisje van omstreeks 20 jaar, bouquet bloemen bij zich)* Hallo! Dag Marie, dag Bets! Al zo vroeg bij elkaar zonder ruzie?

MARIE: Is 't mijn schuld as er ruzie is, juffrouw Els?

BETS: Wel ja, het is altijd mijn schuld!

MARIE: Zo is 't!

ELS: *(lachend protesterend)* Ho, ho! M'n bedoeling was, jullie 'n compliment te maken en niet, om meteen maar weer de vrede te verstoren. *(laat bloemen zien)* Kijk eens! Hoe vinden jullie ze?

BETS: Prachtig! Ruiken ze?

MARIE: Heb jij wel eens anjers gezien, die niet ruiken?

BETS: *(keert Marie de rug toe)* Daar zal de dokter blij mee zijn.

ELS: Dat hoop ik. Zeg, Marie, wil je even een vaas halen, dan kan ik ze in 't water zetten.

MARIE: Jawel! *(gaat af)*

BETS: Marie en ik hebben ook bloemen gekocht voor de dokter.

ELS: Dat is aardig van jullie.

BETS: Ik geef een bosje chrysanten. Vindt u die bloemen niet fijn?

ELS: Prachtig! Jullie verwennen de dokter.

BETS: En wat denkt u, dat Marie geeft?

ELS: ?????

BETS: *(met minachting)* 'n Hortensia!

ELS: O, aardig, vind je niet?

BETS: Aardig? Die plant stinkt compleet. En 'n kleur die ze uitgezocht heeft. Ik vind dat nou net een plant om aan iemand te geven, waar je een hekel aan hebt.

ELS: *(lachend)* Bets, je overdrijft. Marie meent het heus wel goed.

Marie

MARIE: *(komt op met vaas)* Is deze vaas goed?

ELS: *(aanpakkend)* Eigenlijk iets te wijd, Marie.

BETS: Iets te wijd? Veel te wijd! Er moeten geen dahlia's in. Geef maar hier. Ik weet wel een betere vaas. *(neemt de vaas en gaat af)*

MARIE: *(roept haar achterna)* Sjonge, zal je niet moe worden? *(tot Els)* Ik heb een vaste plant gekocht voor de dokter.

ELS: 'n Hortensia, hé!

MARIE: Dat hééft Bets zeker verteld. Dat mispunt zegt, dat die plant stinkt. Nou, dan chrysanten. Ik weet niet of u dat ook heeft, maar van die bloemen krijg ik altijd sebiet jeuk.

ELS: *(lachend)* Hoe bestaat het!

Bets

BETS: *(komt op met andere vaas)* Deze is beter.

ELS: Dank je wel! *(schikt bloemen in vaas)* Is het zo geen aardig bouquet?

BETS: U hebt er slag van het de dokter naar haar zin te maken. Daarom mag zij u natuurlijk zo graag.

ELS: Zo?

BETS: Ja hoor! U kunt best een potje breken. Dat hebben we al meer opgemerkt, nietwaar Marie? *(Marie knikt)* Uw tegenwoordigheid maakt haar altijd tien jaar jonger.

ELS: En mevrouw is 58, dus van mij wordt ze 48.

MARIE: Eigenlijk geen wonder. De dokter zit verder de hele dag opgescheept met die pruttelaar en niksnut *(kopt in de richting van Bets)*, zodat een opgeruimd gezicht een welkome afleiding is.

BETS: *(venijnig)* Waarom kom jij dan niet eens meer binnen?

MARIE: Ja, dat moest ik in het vervolg maar doen. *(trekt grimas tegen Bets en gaat af)*

ELS: Zeg Bets, waarom doen jullie toch altijd zo lelijk tegen elkaar?
Jullie als zusters zijnde nog wel.

BETS: Och juffrouw, we zijn dat van kinds af aan al gewend en dan kan je moeilijk er een twee drie mee uitscheiden. De mensen zouden denken dat we ziek waren. Maar overigens is Marie een reuze vrouw en ik zou eerlijk niet kunnen hebben, als er iemand kwaad van haar sprak.

ELS: Dus dat mag jij alleen doen.

BETS: Natuurlijk! Zij zoekt ook altijd wat om op mij te vitten.

ELS: Nou jullie zijn een eigenaardig stel hoor, maar toch mag ik jullie wel.

BETS: Maar we hadden het erover, dat de dokter u zo graag mocht.

ELS: Ja,... en?

BETS: Toen u gisteren wegging, zong ze compleet.

ELS: Is dat zo iets bijzonders? Ik zing iedere dag.

BETS: Ja, u! Maar u is nog jong. De dokter is over het algemeen zo ernstig en zij studeert zoveel, dat ik blij ben, als u weer eens komt, om haar uit die studiesleur zal ik maar zeggen, vandaan te halen.

Oh... en ik zing ook dikwijls genoeg. 't Liefst zing ik van „Peter”.
Kent u Peter juffrouw?

ELS: M'n hondje heet zo.

BETS: Nee, Peter van het liedje. Daar zit zoiets van gevoeligheid in,'
ziet u.

ELS: Dan zal het wel een prachtig lied zijn.

BETS: Dat is het ook. Maar weet u, wat nu zo vervelend is? Van Marie mag ik het niet zingen.

ELS: Waarom niet?

BETS: Ik wil het u wel vertellen, maar u maakt er natuurlijk geen praat van, hè?

ELS: *(die zich best amuseert)* Daar ken je me toch te goed voor, Bets!

BETS: Nou, omdat toen dat liedje „Peter” voor 't eerst gezongen werd, Marie omgang had met een jongen en die heette ook Peter.

ELS: *(ingehouden lachen)* O juist!

BETS: En daar schijnt ze nog steeds veel van te weten, ziet u.

ELS: Is ze dan verloofd geweest?

BETS: Welneen! Ze is alleen een paar avondjes met 'm uit geweest. Maar dat wil ze natuurlijk niet allemaal weten en daarom zegt ze, dat het liedje niet net is.

ELS: Nou, je hebt me wel nieuwsgierig gemaakt.

BETS: Naar 't liedje? Als ik er u een plezier mee doe, wil ik het u wel eens voorzingen.

ELS: (*genietend*) Ja, ja! Laat eens horen!

BETS: (*na keelschragen, officieel*)

Zeg Peter, je maakt me verlegen,

Als je zo schuin naar me ziet.

Zeg Peter, daar kan ik niet tegen,

Lach toch zo verleidelijk niet. Als... (*verstomt plots*)

Marie

MARIE: (*komt op, nijdig*) Sta je weer van Peter te blèren. Wat moet de juffrouw wel niet denken. Zeg u nou es zelf, juffrouw. „Peter“, da's toch geen fatsoenlijk liedje. En, om dat als vrouw van in de vijftig maar doodgemoedereerd voor u te staan zingen. O... ik... ik schaam me dood!

ELS: Kom Marie, je neemt het al te tragisch op. Zo onfatsoenlijk is dat liedje niet. Alleen... die naam Peter, vind ik niet zo goed klinken. Als Bets nu voortaan eens voor Peter... Henkie zong. Ik vind, dat klinkt heel anders.

BETS: Ja, dat is wel zo. Maar toch vind ik het niet zo netjes.

ELS: Met Henkie inplaats van Peter zal 't meevallen. Toe Bets, zing nu het tweede couplet eens.

MARIE: (*heftig*) Als ze 't durft te zingen, dan... dan...!

BETS: Kristeneziele mens, maak je niet zo dik! Ik zal m'n mond wel dicht houden, als jij d'r bij bent. (*half voor zich nijdig*) Sentimentele tor!

ELS: (*schikt om haar lachen te verbergen iets aan de bloemen, dan*) Ik ga nu maar opstappen. Zeg maar tegen de dokter, dat ik over een kwartiertje nog even terugkom.

MARIE: Ik zal het zeggen.

BETS: (*bits*) Dat is mijn werk!

MARIE: Jouw werk! Dat zal ik je eens een keer meer helpen onthouden.

ELS: Kom, nu geen ruzie maken. Zo slecht menen jullie het toch niet met elkaar. Jullie zijn me een paar typen hoor. Tot straks dan hé?
(*gaat vlug af*)

MARIE: Nou zie je 'ns! Typen, dat wij zijn!

BETS: Nou, wat zou dat?

MARIE: Nee, natuurlijk dat geeft niks. En de schande, die ik van jou beleef, dat geeft ook allemaal niks!

BETS: Schande?

MARIE: Is het dan geen schande, als vreemde mensen je al even hard uitschelden, als je bloedeigen zuster? Mens, waar zijn je hersens!

BETS: Wat doe jij dan ook altijd te kiften, als er vreemden bij zijn! Hou dan 'ns 'n enkele keer je fatsoen!

MARIE: (*armen in d'r zij*) Wat??? Wou jij vertellen, dat ik altijd begin met ruzie zoeken? Er komt nooit een onvertogen woord over m'n lippen, tenzij het bloed uit m'n tenen gezogen wordt.

BETS: En dat doe ik zeker.

MARIE: Wie anders? Enfin, met jou is toch niet te redeneren. En we hebben nu toch zeker al tijd genoeg verknoeid, hé. Kom mee, we gaan de traploper kloppen!

BETS: (*vlug*) O ja, ik zou je vertellen, wat ik in die papieren gelezen heb.

MARIE: Om van het kloppen af te komen, hé.

BETS: Goed, dan help ik jou de looper kloppen en ik bewaar het nieuws voor mij alleen.

MARIE: Begin je weer te sarren? Vertel op!

BETS: Nou, luister dan goed! Ik heb in de papieren van de dokter gelezen... maar je klopt de looper alleen hoor!

MARIE: (*ongeduldig*) Ja luiwammes, dat heb ik toch al gezegd.

BETS: Wie begint er nu weer met ruziemaken en schelden!

MARIE: (*popelend*) Mens, vertel dan toch!

BETS: Ik heb in de papieren van de dokter gelezen van 'n

conferentie. En nou gaat de dokter...

Mevr. Dr. Goedhart

(Mevr. Dr. Goedhart komt op. Zij is een flinke, reeds grijzende dame, met vriendelijk uiterlijk)

MARIE: *(met diepe teleurstelling)* Jasses!

MEVR. GOEDHART: Bets, je moet dadelijk m'n koffer pakken, want ik ga vandaag...

BETS: *(snel tot Marie)* Op reis!

MEVR. GOEDHART: Juist, op reis. Dat heb je goed geraden. Neem de grote handkoffer maar. En jij Marie, houd er rekening mee, dat ik waarschijnlijk 'n paar weken wegblijf. *(zij ontdoet zich inmiddels van hoed en mantel, geholpen door Bets, die er mee verdwijnt, zij ziet de bloemen op tafel)* Hé, wat is dat? Bloemen?

MARIE: Een verrassing van juffrouw Els voor uw verjaardag. Ze komt straks terug.

MEVR. GOEDHART: Wat vind ik dat aardig, dat zij er zo goed om gedacht heeft. 'n Pracht bouquet! Heerlijke anjers!

Bets

BETS: *(komt op, heeft 'n bos chrysanten bij zich, reikt deze over)*
Alstublieft dokter, voor uw verjaardag.

MEVR. GOEDHART: Nee maar! 'n Aardige attentie hoor! Ik dank jullie wel.

MARIE: Eh... dokter! Die bloemen heeft u alleen maar van Bets. Ik hou niet van chrysanten... helemaal niet. Daar krijg ik altijd sebiet... eh... *(jeukt zich)* Ik heb 'n mooie hortensia voor u gekocht. Ik zal 'm even halen. *(gaat af)*

MEVR. GOEDHART: Och, och! Dus met bloemen konden jullie ook al niet in overeenstemming komen. Het verwonderde me al.

BETS: Dat komt, omdat Marie met alle geweld 'n hortensia wilde geven en ik... ik... hou helemaal niet van die plant. Ik vind met permissie, dat ie... dat ie... enne de kleuren vind ik ook niet mooi.

Marie

MARIE: *(met haar plant op)* De kleuren niet mooi? Dokter zijn die kleuren niet prachtig! *(overhandigt haar de plant)* Alstublieft!

MEVR. GOEDHART: Ik vind de plant prachtig en ik vind de bloemen prachtig. Ik dank jullie wel.

MARIE: Snapt u nou, dat Bets kan zeggen...

MEVR. GOEDHART: Och... smaken verschillen zullen we maar zeggen. Ik ben er in ieder geval blij mee, en dat is voor jullie toch de hoofdzaak, nietwaar? *(Bets en Marie knikken)*

BETS: Wilt u misschien eerst koffie drinken?

MEVR. GOEDHART: Nee, dank je Bets. Ik heb geen trek.

BETS: Maar u kunt toch niet met een lege maag op reis gaan. Moet u ver?

MEVR. GOEDHART: Zijn we weer eens nieuwsgierig, Bets?

BETS: O, neen, neen! Dat weet u wel. Maar de zorg, ziet u, de zorg. Als u nu heel ver moet en dan met een lege maag.

MEVR. GOEDHART: 't Is goed Bets. Breng me straks maar een kop bouillon.

BETS: Enfin, u moet het zelf weten. *(gaat af, gevolgd door Marie)*

MEVR. GOEDHART *(neemt achter bureau plaats en neemt een brief op)* Waar komt die vandaan? Hé... van Jo? Ik heb in tijden niets van haar of haar thuis gehoord. *(scheurt brief open en leest)* Lieve tante... Ik heb van pa en ma gedaan gekregen, dat ik een paar maanden vakantie door mag brengen in Holland. Hoewel ik het in Paramaribo best naar m'n zin heb, begrijpt u wel, dat 'n vakantie uitstapje naar m'n geboorteplaats iets heerlijks voor mij is. Ik denk ongeveer veertien dagen na dit schrijven met de boot aan te komen. Vanzelfsprekend kom ik het eerste aankloppen bij mijn lieve hooggeleerde tante, om haar enige tijd gastvrijheid te verzoeken. Ik beloof u, dat ik u dan de inhoud van alle brieven, die ik u, o schande, verzuimde te schrijven, mondeling zal mededelen. Met hartelijke groeten, enz. Tja, lieve kind, dat je nu komt... Goed! Dat weet je... Maarr... 'n gast in huis, als ik misschien nog weg ben... en dan nog wel zo eentje. Als ze nog maar half zo'n rakker is als toen ze klein was, dan staat het hele huis bij m'n thuiskomst ondersteboven.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto